

**Financováno
Evropskou unií**

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou pouze názory autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost.

Tahák k materiálu: Vícerychlostní Evropa (Mapování „Cibule“)

Ročník: Tercie

Blok 1

Aktualizováno: 10. 9. 2026

Tento materiál ti pomůže pochopit, že Evropská unie není jeden neprostupný blok, ale systém vrstev (jako cibule). Každá země je v integraci „namočená“ jinak hluboko.

1. Pět vrstev integrace (Tvůj klíč k barvám v MapChart)

Při práci s mapou a testem si pamatuj tyto kategorie:

● FIALOVÁ: Evropské „Super-jádro“

Status: Člen EU + člen Schengenu + používá Euro. Tyto země jsou integrovány na maximum. Na hranicích nestojíš a v obchodě platíš stejnou mincí jako doma.

- **Západní a jižní Evropa:** Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko.
- **Střední a jihovýchodní Evropa:** Slovensko, Slovinsko, Chorvatsko, Bulharsko (přijalo euro k 1. 1. 2026).
- **Pobaltí a sever:** Estonsko, Lotyšsko, Litva, Finsko.
- **Ostrovy:** Malta.

● MODRÁ: EU bez Eura

Status: Člen EU + člen Schengenu + vlastní měna. Hranice projíždíš volně (Schengen), ale na benzínce musíš mít jejich lokální peníze nebo kartu.

- **Česko** (Koruna)
- **Polsko** (Zlotý)
- **Maďarsko** (Forint)
- **Rumunsko** (Leu – v roce 2026 je již plně v Schengenu, ale Euro zatím nemá!)
- **Švédsko** (Koruna)
- **Dánsko** (Koruna – má trvalou výjimku z Eura, tzv. opt-out).

● ZELENÁ: EU s pasovou kontrolou

Status: Člen EU + používá Euro + NENÍ v Schengenu. Platíš tam sice Eurem, ale protože země není v Schengenu, musíš při příletu nebo příjezdu ukázat pas či občanku.

- **Irsko** (Nejdůležitější příklad! Má Euro, je v EU, ale má vlastní hraniční režim s Británií).
- **Kypr** (Člen EU, má Euro, ale kvůli rozdělení ostrova zatím není v Schengenu).

● ČERVENÁ: Schengen mimo EU

Status: NEJSOU v EU + jsou v Schengenu + vlastní měna. Tyto země nechtěly být v „klubu“ EU (neplatí do společné kasy, nemají europoslance), ale chtěly mít otevřené hranice se sousedy.

- **Norsko** (Vlastní koruna)
- **Švýcarsko** (Frank)
- **Island** (Koruna)
- **Lichtenštejnsko** (Frank)

● Žlutá: Zbytek Evropy

Status: Stojí úplně mimo hlavní integrační vrstvy. Zde tě na hranicích pravděpodobně čeká závora, kontrola dokladů a v peněžence musíš mít jejich měnu.

- Velká Británie (Po Brexitu stojí mimo vše).
- Západní Balkán: Srbsko, Albánie, Černá Hora, Bosna a Hercegovina, Severní Makedonie, Kosovo.
- Východní Evropa: Ukrajina, Moldavsko, Bělorusko.
- Ostatní: Turecko, Rusko.

2. „Chytáky“ pro případný test (Tohle se bude hodit!)

- **Otázka na Irsko:** I když je Irsko v EU a platí se tam Eurem, není v Schengenu. Takže odpověď na otázku, zda budeš v Dublinu procházet pasovou kontrolou, je vždy ANO.
- **Otázka na „Super-jádro“:** V roce 2026 je nejčerstvějším členem, který má „všechno“ (EU+Schengen+Euro), Bulharsko. Česko tam nepatří, protože nemá Euro. Norsko tam nepatří, protože není v EU.
- **Rumunsko vs. Bulharsko:** Obě země jsou v roce 2026 už v Schengenu (bez hranic), ale liší se v penězích. Bulharsko už má Euro, Rumunsko zatím ne.

3. Rychlá nápověda pro MapChart

1. Otevři [MapChart.net \(Europe\)](https://www.mapchart.net/europe/).
2. Nastav si v legendě názvy kategorií podle barev výše.
3. Irsko vybarvi zeleně (kvůli té kontrole na letišti).
4. Bulharsko vybarvi fialově (už má všechno).
5. Norsko vybarvi červeně (otevřené hranice, ale nejsou v EU).